

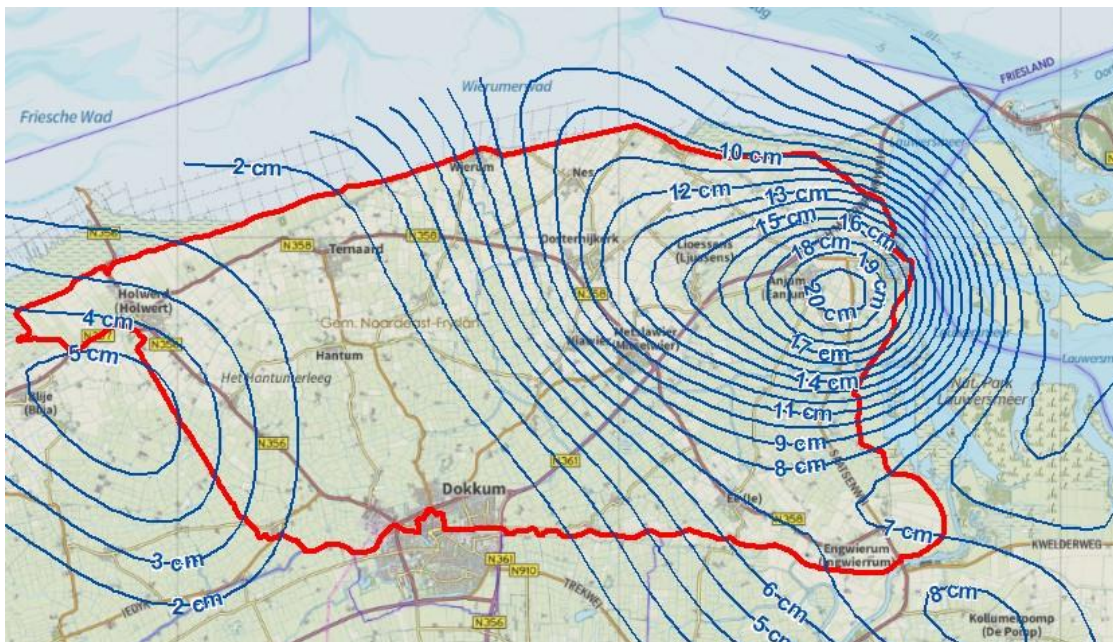
Gebiedsontwikkeling Dongeradielen

Nummer 1 | Juni 2021

Provincie Fryslân, gemeente Noardeast-Fryslân en Wetterskip Fryslân werken samen aan een toekomstbestendige inrichting van het gebied Dongeradielen. De bodem daalt door gaswinning en dat heeft effect op de waterhuishouding. Ook heeft de klimaatverandering gevolgen voor het gebied. Denk aan verzilting van het grond- en oppervlaktewater. Bij de gebiedsontwikkeling Dongeradielen onderzoeken we of en hoe we het gebied toekomst- en klimaatbestendig kunnen maken. Samen met de streek zoeken we naar oplossingen voor de effecten van bodemdaling en klimaatverandering.

OM WELK GEBIED GAAT HET?

De bodemdaling vindt plaats in de omgeving van Anjum, Ee, Metslawier en Moddergat. Dit gebied is onderdeel van het watersysteem Dongeradielen. De grenzen van dit watersysteem vormen ook de grenzen van het gebied waarin we aan de slag gaan.

Kaart van het watersysteem Dongeradielen. De rode lijn is de grens van het watersysteem. De blauwe lijnen geven de verwachte bodemdaling in centimeters aan (Bron: NAM, prognose 2050, statusrapport 2020).

SAMEN MET DE STREEK

Bij gebiedsontwikkeling Dongeradielen bekijken we of er in de regio andere wensen en kansen zijn die gekoppeld kunnen worden aan de bodemdalingsopgave. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouwstructuur en klimaat. Het doel is om een projectorganisatie in te richten die slagvaardig, samen met de streek, maatregelen uitwerkt om de nadelige effecten van de bodemdaling te herstellen of te compenseren.

WAT IS ER TOT NU TOE GEDAAN?

GESPREKKEN MET BELANGENORGANISATIES

In het afgelopen halfjaar spraken we met allerlei belangenorganisaties (landbouw, natuur, landschap en dorpsbelangen) in het gebied, bodemdalingscommissie Fryslân en de NAM. Uit de gesprekken met de belangenorganisaties blijkt dat de effecten van de bodemdaling door gaswinning echt merkbaar zijn. Deze organisaties vinden het belangrijk om de gevolgen van de klimaatverandering mee te nemen in de plannen.

‘BETROKKEN EN CONSTRUCTIEF’

‘Alle organisaties die we spraken, reageerden betrokken en constructief’, zegt Rienk de Lange. Rienk is senior-adviseur bij Wetterskip Fryslân en voerde namens provincie, waterschap en gemeente de gesprekken. ‘We concluderen dat de problemen in met name de lage delen van dit gebied urgent zijn. Iedereen is aan het begin van het proces gemotiveerd om een betere, toekomstbestendige inrichting van het gebied te realiseren.’

Tijdens de gesprekken kwamen er geen andere opgaven, knelpunten en wensen op tafel. Rienk: ‘Op hoofdlijnen kunnen we dus doorgaan met de al ingezette gebiedsontwikkeling. De plannen kunnen mogelijk door nieuwe inzichten in detail nog wel veranderen.’

SAMENWERKING MET PROJECTEN IN DE REGIO

We spraken ook met de projectorganisaties van andere gebiedsprojecten in de regio. Zoals dijkversterking Koehool-Lauwersmeer, omgevingsproces Ternaard en Holwerd aan Zee. Het is belangrijk om de plannen en de communicatie naar de streek onderling goed af te stemmen. Om zo te voorkomen dat er bijvoorbeeld door inwoners ingebrachte ideeën tussen wal en schip belanden. Als het nuttig en effectief is, kunnen we als projectorganisaties samenwerken. Bijvoorbeeld op het gebied van communicatie en grondverwerving.

INSTALLATIE GEBIEDSCOMMISSIE

We zijn bezig met het goed organiseren van de projectorganisatie en het inrichten van de gebiedscommissie voor de bodemdaling Dongeradielen. Deze gebiedscommissie krijgt als opdracht om tot eind 2023 met de streek en alle direct betrokkenen een gebiedsplan te maken.

Bij de installatie van de gebiedscommissie volgen we al bestaande integrale gebiedsontwikkelingen. We stellen een gebiedscommissie in met een brede vertegenwoordiging uit de streek en een

onafhankelijke voorzitter. In de gebiedscommissie zitten in ieder geval vertegenwoordigers van het waterschap, gemeente, landbouw, natuur, landschap.

WAT DOEN WE DE KOMENDE TIJD?

We bereiden tot de zomer de precieze invulling (namen) van de gebiedscommissie en de ambtelijke projectorganisatie voor de besluitvorming voor. Na de zomer verwachten we dat de besturen van Wetterskip Fryslân, gemeente Noardeast-Fryslân en provincie Fryslân een besluit nemen over de gebiedsontwikkeling en dat de gebiedscommissie wordt geïnstalleerd.

De gebiedscommissie gaat eerst aan de slag met:

- Het bekend maken van de gebiedscommissie en de aanpak van de planfase via een informatieavond of webinar.
- Het opstellen van een communicatieplan.
- Het uitwerken van de scenario's van maatregelpakketten en het organiseren van werksessies hiervoor.
- Het opstellen van een grondstrategieplan.

Daarna is de planning:

- Medio 2022: vaststellen van een ontwerp-gebiedsplan met voorkeursalternatief.
- Medio 2023: afronding en vaststelling gebiedsplan met maatregelpakket.
- Vanaf medio 2023 tot circa 2031: uitvoering gebiedsplan Dongeradielen.

MELKVEEHOUDEER JOHNNY SIJTSMA: 'DE REGIO HOEFT NIET OP TE DRAAIEN VOOR DE SCHADE'

Als afgevaardigde vanuit het bestuur van LTO Noardeast Fryslân praat Johnny Sijtsma mee in de gebiedsontwikkeling Dongeradielen. De melkveehouder uit Ealsum behartigt samen met vertegenwoordigers van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Akkerbouw Vakbond en Waadrâne de belangen van de boeren in het gebied.

Deze ruime vertegenwoordiging vanuit de agrariërs is logisch, vindt Johnny. ‘De landbouw ondervindt de grootste schade van de bodemdaling door gaswinning. Natuurlijk kunnen we niet zonder gas, ik wil er zelf ook warm bijzitten. Maar voor de schade die ontstaat, hoeft de regio niet op te draaien. We gaan er dan ook vanuit dat de NAM staat voor een goede schadevergoeding. Het moet

voor de agrarische sector in dit gebied wel leefbaar en werkbaar blijven.’ In het gebied Dongeradielen ligt goede landbouwgrond die hoogwaardige producten levert. ‘De boeren gaan hier zorgvuldig mee om. Dat kun je niet zomaar aan de kant schuiven.’

Volgens Johnny levert de verzilting van het grond- en oppervlaktewater op dit moment nog geen grote problemen op voor agrariërs in het gebied. ‘Maar dit kan snel veranderen. We moeten de druk op de bodem goed vasthouden.’ Het vinden van goede oplossingen zal niet makkelijk worden, weet ook Johnny. ‘Bij Anjum zie je dat de bodem al is gezakt en dat de landbouwpercelen en drainage niet evenredig meezakken. Hierdoor is het moeilijk om het water van de percelen af te voeren. En als je dan het waterpeil in de sloten verlaagt, ontstaat er zoute kwel. Een oplossing zou kunnen zijn om de sloten regelmatig door te spoelen. Maar dat houdt je op den duur ook niet vol.’

Over de samenwerking met de partners in de gebiedsontwikkeling Dongeradielen is Johnny positief. ‘We hebben alle neuzen dezelfde kant op. We zijn ons bewust van elkaars belangen.’ Heeft hij dan ook vertrouwen in een goede afloop? ‘Natuurlijk moeten we er als agrarische sector goed bovenop blijven zitten. Het zal niet allemaal vanzelf gaan. Maar op dit moment zie ik bij iedereen de bereidheid om met elkaar tot goede oplossingen te komen.’

MEER WETEN OVER GEBIEDSONTWIKKELING DONGERADIELEN?

- Kijk op: www.wetterskipfryslan.nl/projecten/gebiedsontwikkeling-dongeradielen.
- Vragen? Neem contact op met Andrea Suilen of Rienk de Lange van Wetterskip Fryslân via telefoon 058-292 2222.
- Op de hoogte blijven? Meld je aan voor deze nieuwsbrief via: dongeradielen@wetterskipfryslan.nl. Je ontvangt de nieuwsbrief in je mailbox.

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER? WETTERSKIP.NL